

de tentoonstelling: de heer Visser uit Den Haag, de heer Hamelink uit Maastricht, als voorzitter van de afdeling Limburg van de Nederlandse Geologische Vereniging, de heer Brandsma van de Firma E. Alard, de heer C. Sandifort uit Sittard, en dankt de vele dames en heren voor hun aanwezigheid op de feestvergadering.

Om 8 uur volgt sluiting, waarna tot 10 uur van de gelegenheid tot bezichtiging van de tentoonstelling een druk en dankbaar gebruik wordt gemaakt.

Te Heerlen op Woensdag 15 November.

Aanwezig de dames Jongmans, Bour, Janssen, en de heren Collin, van Velsen, Broeder Arnold, Mientjes, Kuypers, Terhal, Vijgen, Coonen, Offermans, van Loo, Willemse en Dijkstra.

De Heer van Loo demonstreert *Discorea savina* en gaat de verbreiding van deze plant en van aanverwante soorten na (Afrika, Kaukasus, Japan, Micronesië en Melanesië). In Japan vormt deze plant in bepaalde streken het hoofdvoedsel. Als bijzonderheid wordt nog vermeld, dat te Nagasaki na de verwoesting door een atoombom de plantengroei sterk versneld werd o.a. die van *Discorea* 4 maal.

De heer Offermans deelt namens de heer Giesen mede, dat door laatstgenoemde *Origanum vulgare*, subspec. *prismaticum* gevonden is te Wylre. Deze Marjolein heeft een kenmerkende prismatische bloeiwijze. Deze plant is, voor zover bekend, slechts eenmaal in de omgeving van Maastricht gevonden. Vervolgens vertoont spr. een tand van een paard te Ten Esschen gevonden. Vermoedelijk is het exemplaar afkomstig van een diluviaal paard. Naar aanleiding hiervan deelt de heer Collin mede, dat vroeger bij de Dulkenberg veel gespleten paardenbeenderen aangetroffen werden. Verondersteld wordt, dat bij die steilte paarden gedood werden, door ze naar beneden te gooien. In elk geval mag wel aangenomen worden, gezien brandplekken, dat de mens daar paarden geconsumeerd heeft. Vervolgens vertoont de heer Offermans een aantal zinkviooltjes, afkomstig uit de omgeving van Luik en wijst op het verschil in bloemkleur. Tenslotte laat hij een Afrikaantje zien met op de wortel vermoedelijk parasiteerend een *Orobancha* (bremraap). Gerucht zal worden de bremraap de winter door

te helpen, ondanks dat de voedsterplant dood is.

Dr. Willemse vertoont een scorpioen door hem in Z.-Frankrijk gevangen en vertelt iets over de bouw en levenswijze. Als merkwaardigheid wordt nog vermeld, dat scorpioenen geologisch zeer oud zijn (Siluur) en vrij weinig verandering hebben ondergaan.

Dr. Dijkstra wijst de leden op de tentoonstelling te Maastricht over Edel- en sierstenen. De wens wordt uitgesproken, dat deze tentoonstelling ook in de Mijnstreek gehouden zal worden.

Tenslotte houdt Dr. Dijkstra een inleiding over het soortbegrip. Indien de tijd het toelaat zal dit onderwerp in de volgende vergaderingen verder behandeld worden.

COMITÉ VOOR VOGELBESCHERMING uit het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

JAARVERSLAG 1949.

A. SAMENSTELLING.

Op 31 December 1949 was het Comité als volgt samengesteld:

M. Mommers,	voorzitter.
E. Schoenmakers,	secretaris.
Dr. G. Panhuysen	leden.
K. Stevens	
J. Schoenmakers	
W. Otten	
P. Wassenberg	
F. Rondagh	
Cl. Stols	
W. G. C. Onstenk	

Per 1 September 1949 trad drs. Kofman uit het Comité wegens vertrek naar Haarlem. Op de vergadering van 8 Juli 1949 bracht de voorzitter dank aan de heer Kofman voor al het werk dat hij als lid van het Comité voor vogelbescherming verricht heeft.

B. WERKZAAMHEDEN.

Propaganda en voorlichting.

Op de tentoonstelling „Natuur en Landschap” welke door de Natuurbeschermingswacht Zuid-oost-Limburg van 15 t/m 23 October 1949 in de Burgerzaal van het Raadhuis te Heerlen werd gehouden, was het Comité voor vogelbescher-

ming vertegenwoordigd door een stand welke een beeld gaf van de vogelbescherming in haar driedelige betekenis, n.l.: *practische vogelbescherming*: (vogels verdelen schadelijk gedierte o.a. insecten, muizen); *ideële vogelbescherming*: (vogels geven kleur en leven aan het landschap, vormen een bron van studie en genot); *ethische vogelbescherming*: (bestrijding van het vele vogelleed o.a. door wintervoeding).

Op 24 November 1949 werd door de Regionale Omroep Zuid een vraaggesprek uitgezonden over diverse onderwerpen de vogelbescherming betreffende, speciaal in verband met de nestkastcultuur.

Op 12 Februari 1949 werd via pers en radio bekendheid gegeven aan het Ministerieel besluit waarbij met ingang van 29 Jan. 1949 t/m. 31 December 1950 de sperwer *niet* meer behoort tot de onbeschermden vogels.

Op de propaganda-tentoonstelling van de Vereniging Dierenpark te Maastricht, welke in December 1949 op het Vrijthof te Maastricht werd gehouden, werden door het Comité een aantal nestkastjes geplaatst.

Aan een aantal vragenstellers uit de provincie werden inlichtingen verstrekt betreffende vogel-literatuur, oprichting vogelbeschermingswachten enz.

Wintervoeding.

Evenals verleden jaar werd ook dit jaar geen propaganda gemaakt voor wintervoeding, terwijl ook geen strooivoer door het Comité beschikbaar werd gesteld.

Nestkastcultuur.

Een folder met duidelijke werktekening voor het zelf timmeren van nestkastjes werd aangeemaakt en verspreid. O.a. werd deze folder op de tentoonstelling te Heerlen uitgedeeld.

Onze bemoeiingen bij het Stadsbestuur van Maastricht voor het aanschaffen van nieuwe nestkastjes in de parken en plantsoenen hadden tot resultaat dat de Directeur van Gemeentewerken bij schrijven van 20 October 1949 door de Gemeente Maastricht gemachtigd werd over te gaan tot aankoop van een aantal nestkastjes. Tevens werd bij hetzelfde schrijven een vast jaarlijks bedrag beschikbaar gesteld voor controle, herstel der beschadigde kastjes of eventueel aanschaffing van nieuwe kastjes.

Contrôle vogelwet.

Door twee controleurs-vogelwet, tevens leden van het Comité voor Vogelbescherming, werd te Heerlen een vogelbeschermingscursus gegeven. In een 10-tal lessen werden de voornaamste onderwerpen betreffende de vogelbescherming besproken. Tevens werd de vogelwet 1936, vogelbesluit en vogelbeschikking behandeld, terwijl gedurende elke les een of meerdere groepen van vogels werden besproken.

Een 10-tal deelnemers aan deze cursus namen deel aan het examen voor controleur-vogelwet 1936, dat op 6 Juli 1949 te Utrecht werd gehouden. De volgende personen slaagden en werden als controleur-vogelwet beëdigd: H. L. Collin; Th. Friedericy; A. de Haan en F. Kastelic te Heerlen; J. Offermans en P. Ubachs te Ubachsberg; Jos. van Loo en J. Roubroeks te Terwindschen.

Op 30 October 1949 werd door 2 controleurs-vogelwet 1936 te Gulpen proces-verbaal opge maakt wegens het vervoeren en pogen te vangen van beschermden vogels (putters).

Diversen.

Op 6 November 1949 was het Comité vertegenwoordigd op een propaganda-bijeenkomst van de Bond van Politie-ambtenaren in Nederland tot Bescherming van Dieren, Afd. Heerlen, welke gehouden werd in „De Gouden Poort” te Maastricht. In voorkomende gevallen zal het Comité voor Vogelbescherming samenwerken met „Politie-Dierenbescherming”.

C. BESLUIT.

Aan het slot van dit jaarverslag past een woord van dank aan het Bestuur van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg alsmede aan de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Vogels die ons door hun financiële steun in staat stelden het werk in het belang van de Limburgse vogelstand te verrichten.

Een speciaal woord van dank aan het Gemeentebestuur van Maastricht, dat het initiatief nam om in de parken en plantsoenen een aantal nestkasten te doen ophangen.

Mogen vele andere Limburgse Gemeentebesturen dit lofwaardige voorbeeld volgen.

Maastricht, October 1950.

Ed. SCHOENMAKERS, Secr.